

Aan de voorzitter van de raad
van de gemeente Sittard-Geleen.

Betreft:
Art.37 RvO vragen van GroenLinks
over sanctiecultuur.

Born, 11 december 2014.

Geachte voorzitter,

Het Kabinet wil dat burgers die fraude plegen met uitkeringen, direct door het UWV, SVB en de gemeenten worden aangepakt. Dit is het doel van de Fraudewet die op 1 januari 2013 in werking is getreden. De Nationale Ombudsman ontvangt sinds de inwerkingtreding van de wet geregeld signalen van mensen die hoge boetes ontvangen in een situatie waarin volgens hen geen sprake is van fraude, maar van een vergissing. Deze signalen zijn voor de Nationale Ombudsman reden geweest een onderzoek in te stellen naar de uitvoering van de Fraudewet door het UWV, de SVB en gemeenten.

Het rapport van de Nationale Ombudsman "Geen fraudeur, toch boete" van vandaag toont aan dat:

- Het merendeel van de personen dat zwaar wordt beboet, niet doelbewust fraude pleegt.
- Het vaak gaat om mensen die zich vergissen, iets verkeerd begrepen hebben of door omstandigheden net iets te laat zijn.
- De hoge boetes niet in verhouding staan tot de ernst van de overtredingen. Ook al biedt de wet op papier de mogelijkheid de boetes te matigen.
- Dit tot onzekerheid en tot wantrouwen van inwoners richting de overheid leidt.
- Deze praktijk niet in een verhoogde pakkans voor echte fraudeurs resulteert.
- De Nationale Ombudsman doet de volgende aanbevelingen:
- Instructies formuleren die uitvoeringsinstanties meer houvast bieden en de goedwillende inwoner de zekerheid geven dat hij niet onevenredig hoog wordt beboet.
- Bij geringe verwijtbaarheid een lagere boete op te leggen.
- Mensen na het opleggen van een boete niet uit te sluiten van dienstverlening zoals bijvoorbeeld schuldhelpverlening en de beslagvrije voet te respecteren.

Gesterkt door de conclusies en aanbevelingen uit dit onderzoek, wil GroenLinks met spoed in kaart hebben of dit in de Sittard-Geleense situatie het geval is, en zo ja, hier maatregelen tegen nemen. Daarom stellen wij het college de volgende vragen:

- 1) Hoe vaak is in Sittard-Geleen in 2014 sprake geweest van 'fraude'?
- 2) Welke criteria hanteert de gemeente om iets wel/niet als fraude te bestempelen en wat zijn de aantallen daarbij? Bijv. aantal keer dat papieren te laat binnenkomen, onvolledig worden aangeleverd, inwoners die niet bij een afspraak komen opdagen of... ? Wordt bijvoorbeeld geregistreerd wat het 'verweer' van de betrokkene is? Kortom, kan het college inzichtelijk maken wanneer er sprake is van verwijtbaar gedrag, en welke criteria worden daarbij gehanteerd?
- 3) Hoe vaak heeft de gemeente een boete of sanctie opgelegd? Is deze boete evenredig in verhouding tot de ernst van de overtreding? Hoe vaak is bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de mogelijkheid een lagere sanctie op te leggen of slechts een waarschuwing te geven? En wat was daarbij de reden om dat wel/niet te doen waardoor een verdeling mogelijk is in bijv. daadwerkelijke fraude, inwoners die zich vergissen, inwoners die de regels verkeerd begrepen hebben, en inwoners die door omstandigheden wat te laat zijn?
- 4) Hoe vaak komt het voor dat iemand op grond van de vermeende fraude wordt uitgesloten van dienstverlening zoals bijvoorbeeld de schuldhelpverlening? Wordt er zo veel mogelijk rekening gehouden met de beslagvrije voet?
- 5) Wanneer er geen reden is om aan te nemen dat Sittard-Geleen een uitzondering vormt op het landelijk beeld: Wat gaat het college doen met de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman? Mogen wij verwachten dat de aanbevelingen op korte termijn in Sittard-Geleen worden geïmplementeerd binnen de kaders van de landelijke wetgeving?

De fractie van GroenLinks ziet de antwoorden met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Math De Loo,
raadslid GroenLinks.